

СИТИЙ В. О.,аспірант кафедри теорії та історії
держави і права
(Університет економіки та права
«КРОК»)

УДК 347.918.8

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.5.2.3>**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИЗНАННЯ
ТА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНИХ СУДІВ**

У статті проаналізовано проблемні питання правового регулювання визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні. Проаналізовано еволюцію законодавства від перших нормативних актів до сучасної системи, яка охоплює положення Конституції, Цивільного процесуального кодексу України, спеціальних законів, підзаконних актів та міжнародних договорів. Особливу увагу приділено приєднанню України до Гаазької конвенції 2019 року про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або комерційних справах, що стало важливим кроком на шляху до європейської інтеграції та забезпечення спрощених процедур правового співробітництва.

Водночас акцентовано на низці невирішених проблем. Серед них – нечіткість у визначенні поняття «інтереси України» у ЦПК України, що створює підґрунтя для суб'єктивного тлумачення судами; примусова конвертація іноземної валюти у гривню, яка фактично змінює зміст іноземного судового рішення та призводить до фінансових ризиків; труднощі при виконанні рішень щодо кількох боржників або рішень із динамічною сумою стягнення (наприклад, неустойки). Звернено увагу на невідповідність між нормами національного законодавства та положеннями міжнародних договорів, попри конституційно закріплений пріоритет останніх.

Проаналізовано судову практику, яка свідчить про випадки виходу судів за межі перевірки формальних критеріїв та фактичний повторний розгляд справи по суті, що суперечить міжнародним стандартам. Розкрито проблему формальних недоліків під час подання клопотань (неналежний переклад, відсутність підтвердження набрання рішенням законної сили), що зумовлює затягування процедур і збільшує витрати сторін.

Зроблено висновок, що вдосконалення правового регулювання має здійснюватися у двох напрямках: по-перше, необхідна законодавча конкретизація ключових понять («інтереси України», «публічний порядок»), а також закріплення можливості виконання іноземних рішень у валюті, визначеній самим судом; по-друге, важливим є забезпечення єдності судової практики, розробка методичних рекомендацій для суддів і застосування сучасних міжнародних механізмів співробітництва. Це дозволить зміцнити правову визначеність, підвищити довіру до української юрисдикції та забезпечити належний захист прав учасників транскордонних правовідносин.

Ключові слова: визнання та виконання рішення, іноземні судові рішення, публічний порядок, судовою практика, судочинство, суд, правосуддя, публічний порядок, інтерес, право на доступ до суду.

Syti V. O. Problematic issues of legal regulation of recognition and enforcement of decisions of foreign courts

The article examines the problematic issues of legal regulation of the recognition and enforcement of foreign court decisions in Ukraine. It analyzes the evolution of legislation from the first normative acts to the current system, which encompasses the provisions of the Constitution, the Civil Procedure Code of Ukraine, special laws, by-laws, and international treaties. Special attention is paid to Ukraine's accession to the 2019 Hague Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters, which represents a significant step towards European integration and the simplification of legal cooperation procedures.

At the same time, the article highlights a number of unresolved issues. Among them are the lack of clarity in defining the concept of "interests of Ukraine" in the Civil Procedure Code, which creates grounds for subjective judicial interpretation; the mandatory conversion of foreign currency into the national currency (hryvnia), which effectively alters the substance of foreign judgments and may cause financial risks; difficulties in enforcing judgments involving multiple debtors or those with dynamically determined amounts (e.g., penalty payments). Attention is also drawn to the inconsistency between national legislation and the provisions of international treaties, despite the constitutional recognition of the priority of the latter.

Judicial practice is analyzed, revealing cases in which Ukrainian courts exceeded the scope of formal review and effectively reconsidered the merits of the case, contrary to international standards. The article also addresses procedural deficiencies during the submission of applications (improper translation, lack of proof of finality of the judgment), which prolong proceedings and increase the costs for the parties involved.

It was concluded that the improvement of the legal framework should be carried out in two main directions. First, legislative clarification of key concepts ("interests of Ukraine," "public order") is necessary, as well as the possibility of enforcing foreign judgments in the currency specified in the foreign decision. Second, it is essential to ensure the unity of judicial practice, provide methodological guidance for judges, and implement modern international cooperation mechanisms. These measures would strengthen legal certainty, increase trust in Ukrainian jurisdiction, and ensure adequate protection of the rights of participants in cross-border legal relations.

Key words: *recognition and enforcement of decision, foreign court decisions, public order, judicial practice, legal proceedings, court, justice, public policy, interest, right to access to court.*

Вступ. Інтенсивний розвиток міжнародних економічних відносин у поєднанні з процесами глобалізації та інтеграції сприяв зростанню транскордонного руху осіб, товарів, послуг і капіталу. Це зумовило появу іноземного елемента майже в усіх сферах приватноправових відносин та збільшення кількості судових справ, у яких країна ухвалення рішення відрізняється від країни його виконання. За таких умов міжнародне співробітництво у сфері правосуддя стає ключовим чинником забезпечення належного захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, що актуалізує питання екстериторіальної дії рішень іноземних судів.

Необхідність наукового аналізу механізму визнання та виконання рішень іноземних судів пояснюється як важливістю цих правових інститутів, так і потребою належного виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань. Без ефективної процедури їх реалізації неможливо забезпечити дотримання положень міжнародних договорів, учасницею яких є держава. Попри наявність достатньої нормативної бази, чинне законодавство України у цій сфері все ж містить низку прогалин, неузгодженостей із міжнародними стандартами та нечітких формулювань.

Тож, проблеми правового регулювання визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні потребують ґрунтовного дослідження, що обумовлює актуальність цієї теми як у теоретичному, так і у практичному вимірі.

Постановка завдання. Метою статті є дослідити проблемні питання правового регулювання визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.

Результати дослідження. Першим нормативним актом, у якому на законодавчому рівні було визначено поняття «рішення іноземного суду», став Закон України «Про визнання та виконання рішень іноземних судів» (нині втратив чинність). У статті 1 цього Закону під зазначеним терміном розумілися: рішення іноземних судів у цивільних, трудових і сімейних справах; вироки іноземних судів у кримінальних справах – у частині, що стосувалася конфіскації майна та відшкодування шкоди потерпілим; а також рішення іноземних арбітражів та акти інших органів іноземних держав, уповноважених розглядати цивільні, трудові та сімейні справи. Такі рішення, що набрали законної сили, підлягали визнанню та виконанню на території України відповідно до положень міжнародних договорів [1].

У ч. 1 ст. 462 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) закріплено, що рішення іноземного суду (зокрема суду іноземної держави чи іншого компетентного органу, уповноваженого розглядати цивільні справи) підлягає визнанню та виконанню на території України у випадках, коли це передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або ж на підставі принципу взаємності [2]. Відповідне коло було деталізовано та систематизовано у ст. 81 Закону України «Про міжнародне приватне право». Статтею визначено, що в Україні можуть визнаватися та виконуватися рішення іноземних судів у справах, що виникають із цивільних, трудових, сімейних і господарських правовідносин. Крім того, допускається можливість визнання вироків іноземних судів у кримінальних справах – у частині, що стосується відшкодування шкоди та збитків, а також рішень іноземних юрисдикційних органів, уповноважених розглядати цивільні чи господарські спори, за умови набрання ними законної сили [3]. Втім варто також зазначити, що не можна однозначно ототожнювати визнання та виконання таких судових рішень виключно з виконавчим провадженням. У ряді випадків цей інститут набуває характеру завершальної стадії судового процесу, особливо якщо йдеться про процедури екзекутури, які здійснюються у формі судового розгляду. З огляду на це, визнання та виконання іноземного судового рішення може розглядатися як «процесуальний міст» між судовим вирішенням спору та його практичною реалізацією, що поєднує елементи юрисдикційної та виконавчої діяльності. Такий підхід дозволяє краще відобразити комплексну природу цього інституту в системі міжнародного приватного права.

Питання визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні врегульовані також Інструкцією Міністерства юстиції України «Про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень» № 1092/5/5420 [4]. У ній закріплено, що іноземне судове рішення може бути визнане та виконане на території України за умови, що така можливість передбачена міжнародним договором або ґрунтується на принципі взаємності у відносинах із відповідною державою.

Крім того, чинний Закон України «Про судоустрій та статус судів» у ч. 8 ст. 13 встановлює, що рішення судів інших держав, міжнародних арбітражів, міжнародних судових установ та подібних органів є обов'язковими до виконання в Україні за умов, визначених законом, а також відповідно до міжнародних договорів, ратифікованих Верховною Радою України [5].

У міжнародному аспекті варто відзначити Конвенцію «Про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних і кримінальних справах», яка визначала загальні засади розгляду клопотань про примусове виконання рішень іноземних судів [6]. Відповідно до ст. 53 Конвенції, таке клопотання може подаватися безпосередньо до компетентного суду тієї держави, де рішення має виконуватися, або ж до суду, який ухвалив рішення у першій інстанції, що далі передає його за належністю. Водночас дію цієї Конвенції було зупинено у відносинах з Російською Федерацією та Республікою Білорусь на підставі Закону

№ 2783-IX від 01.12.2022. Цим Законом тимчасово припинено надання правової допомоги у цивільних, сімейних та кримінальних справах у зв'язку зі збройною агресією Росії проти України та безпосередньою підтримкою цієї агресії з боку Білорусі. За таких умов продовження правових відносин у межах Конвенції стало неможливим [7].

У Декларації про принципи міжнародного права щодо дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 року закріплено обов'язок держав, незалежно від відмінностей їхніх політичних, економічних чи соціальних систем, взаємодіяти у різних сферах міжнародних відносин задля забезпечення глобальної економічної стабільності [8]. Перехід від традиційної концепції «права війни і миру» до права міжнародного співробітництва став основою для формування принципу рівності держав у судових процесах. У межах загального принципу міжнародного права про суверенну рівність та співпрацю держав це означає, що процесуальні дії, здійснені судом однієї країни, можуть визнаватися юридично чинними на території іншої.

Важливим етапом у розвитку правового регулювання інституту визнання та виконання іноземних судових рішень стало приєднання України до Гаазької конвенції 2019 року про визнання і виконання рішень у цивільних і комерційних справах. Її ратифікація відбулася 1 липня 2022 року, а вже з 1 вересня 2023 року Конвенція набула чинності у відносинах між Україною та країнами ЄС [9]. Це суттєво впорядковує та спрощує процедури взаємного визнання і примусового виконання судових рішень, забезпечуючи більшу швидкість та передбачуваність правозастосування.

Отже, нормативно-правове регулювання України у сфері визнання та виконання рішень іноземних судів характеризується багаторівневістю та постійним розвитком. Воно охоплює норми Конституції, процесуальне й спеціальне законодавство, підзаконні акти, а також міжнародні договори та конвенції. Сучасна тенденція свідчить про поступовий відхід від розрізненого регулювання до більш узгодженого та комплексного підходу, що проявляється у гармонізації термінології, розширенні кола рішень, які підлягають визнанню, та у забезпеченні чітких процедурних механізмів. У цьому світлі приєднання України до Гаазької конвенції 2019 року можна розглядати як вагомий крок на шляху наближення національного законодавства до міжнародних стандартів. Це не лише оптимізує процес визнання та виконання іноземних судових рішень, а й посилює гарантії реалізації базового права особи на доступ до суду в умовах транскордонних правовідносин.

У межах дослідження проблем виконання іноземних судових рішень варто підкреслити, що саме на етапі розгляду клопотання чи заяви про надання дозволу на їх визнання та виконання визначаються основні аспекти процедури і реальна можливість їх подальшого виконання. Державний виконавець під час здійснення виконавчих дій обмежений змістом виконавчого документа та нормами Закону України «Про виконавче провадження» від 2016 року. Відповідно, саме зміст виконавчого документа значною мірою зумовлює повноту виконання іноземного судового рішення [10].

Аналіз наукових джерел, судової практики, міжнародних конвенцій та національних нормативно-правових актів, що регулюють питання визнання і виконання іноземних судових рішень в Україні, свідчить про наявність низки недоліків у правовому регулюванні цього інституту. Зокрема, національне законодавство не узгоджене з нормами міжнародного права щодо меж і способів виконання іноземних судових рішень, оскільки виконання окремих із них не передбачене Законом України «Про виконавче провадження» або суперечить іншим законодавчим актам [11, с. 23].

Відповідно до ч. 8 ст. 467 ЦПК України, «якщо в рішенні іноземного суду суму стягнення зазначено в іноземній валюті, суд, який розглядає це клопотання, визначає суму в національній валюті за курсом Національного банку України на день постановлення ухвали». Така «примусова конвертація» іноземної валюти у гривню за курсом, чинним на день ухвали суду, породжує низку правозастосовних проблем.

По-перше, вона фактично змінює іноземне судове рішення по суті національним судом, що прямо забороняється законодавством, адже в тексті рішення іноземного суду

чітко зафіксовано суму в певній валюті. Хоча необхідність конвертації обумовлена нормами фінансового законодавства України, з формальної точки зору таке втручання суперечить принципу «номіналізму» та нормам міжнародного права, які забороняють зміну іноземного судового рішення по суті.

По-друге, існує проблема можливих фінансових втрат через різницю між курсом валюти на день постановлення ухвали та курсом на момент фактичного виконання рішення органами виконавчої служби.

По-третє, додаткові труднощі виникають у випадках стягнення коштів на користь нерезидентів, які не мають рахунків у національній валюті України.

З огляду на це, слушною є позиція М. Мальського щодо доцільності закріплення у законодавстві можливості виконання іноземних судових рішень у тій валюті, яка зазначена у самому рішенні [12, с. 104].

Проблеми виникають також при виконанні іноземних судових рішень, у яких сума стягнення не визначена конкретно, а йдеться про стягнення неустойки за весь період заборгованості до моменту фактичної виплати. Складність полягає в тому, що законодавство не містить положень щодо того, на яку саме дату має обчислюватися сума стягнення – на день винесення іноземного судового рішення, на день подання клопотання, на день постановлення ухвали суду чи інший момент. На думку О.Р. Войцеховської та Н.С. Федорук, це питання потребує уніфікації на рівні міжнародних договорів, а до ухвалення відповідних норм його вирішення слід віднести до компетенції Департаменту державної виконавчої служби [13, с. 123].

Додаткову невизначеність викликає процедура виконання іноземних судових рішень, винесених щодо кількох боржників. Відповідно до ч. 1 ст. 464 ЦПК України клопотання про надання дозволу на примусове виконання іноземного судового рішення подається за місцем проживання (перебування) боржника. Це породжує питання: у якому саме суді України має розглядатися клопотання, якщо рішення стосується кількох боржників одночасно [2]. Вирішення цієї колізії потребує законодавчого закріплення. Доцільним видається визначити, що звернення має здійснюватися за місцем проживання (перебування) одного з боржників, при цьому стягувач у клопотанні повинен просити про видачу окремого виконавчого листа стосовно кожного боржника.

У ЦПК України серед підстав для відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення закріплено таку: виконання рішення «загрожує інтересам України» (ч. 2 ст. 468 ЦПК України [2]). Водночас у національному законодавстві України відсутнє чітке визначення змісту поняття «інтереси України», що ускладнює розуміння того, у яких саме випадках може бути відмовлено у виконанні іноземного судового рішення. Це фактично переносить вирішення даного питання у площину судової практики, коли кожен суд при розгляді конкретного клопотання самостійно визначає, наскільки певне іноземне рішення відповідає зазначеній вимозі.

Варто зазначити, що формулювання у ч. 2 ст. 468 ЦПК України «виконання рішення загрожує інтересам України» є надто загальним і певною мірою виходить за межі права, оскільки термін «інтереси» є надто широким і не має чіткої юридичної конкретизації. Більш доречним було б використання поняття «публічні інтереси», або «публічний порядок», які більш докладно розроблені та розтлумачені в юридичній літературі. Прикладом вдалого застосування цього терміна можуть слугувати положення Цивільного процесуального кодексу Німеччини, де підстава для відмови у виконанні рішення сформульована таким чином: визнання іноземного судового рішення призведе до наслідків, які суперечать основним принципам німецького права, і, зокрема, у випадку, якщо таке визнання порушує фундаментальні права (тобто, суперечить публічному порядку).

Тож з огляду на значення питання щодо підстав для відмови у визнанні та виконанні іноземних судових рішень, бажано на рівні законодавства визначити зміст поняття «інтереси України» або ж використовувати термінологію, закріплену у відповідному міжнародному договорі – «публічний порядок». За такої умови національна норма щодо цієї підстави

відповідатиме міжнародним стандартам. Відповідно до ст. 7 Конвенції про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних чи комерційних справах, «визнання або виконання було б очевидно несумісним із публічним порядком запитованої Держави, зокрема у випадках, коли відповідне провадження, за результатами якого ухвалене судове рішення, суперечило основоположним принципам процесуальної справедливості цієї Держави, а також у ситуаціях, що стосуються порушення її безпеки або суверенітету» [9]. Формулювання нормативних положень щодо визначення понять «публічний порядок» та «інтереси держави» зумовлюється їхнім тісним зв'язком із засадами державності та правопорядку кожної країни.

Водночас слід наголосити, що на практиці ефективність реалізації нормативних положень значною мірою залежить від єдності судової практики та належного застосування міжнародних договорів. Дослідження судових рішень свідчить про наявність випадків, коли українські суди виходили за межі перевірки формальних критеріїв і фактично здійснювали повторний розгляд справи по суті, що суперечить загальноновизнаним міжнародним стандартам. Подібна практика підриває довіру до механізму визнання та виконання рішень іноземних судів і створює додаткові бар'єри для учасників транскордонних правовідносин.

Крім того, важливим викликом є належне процесуальне оформлення документів, що подаються разом із клопотанням про визнання та виконання іноземного рішення. Недотримання формальних вимог, зокрема відсутність офіційного підтвердження набрання рішенням законної сили чи неналежний переклад документів, призводить до повернення клопотань або залишення їх без розгляду. Це створює ризик затягування процедури та підвищує витрати сторін, особливо в умовах багаторівневого процесу узгодження в транскордонних спорах [14, с. 340–343].

Тож, хоча законодавча база України у сфері визнання та виконання іноземних судових рішень загалом відповідає міжнародним стандартам, подальшої уваги потребує вдосконалення правозастосовної практики. До ключових завдань належить забезпечення стабільності судової практики, розширення методичних роз'яснень для суддів, а також інтеграція новітніх міжнародних механізмів, спрямованих на спрощення та прискорення процедур визнання й виконання. Це дозволить підвищити рівень довіри до української юрисдикції та створить передумови для ефективного функціонування механізмів правосуддя в умовах глобалізації.

Висновки. Правове регулювання визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні пройшло певний шлях розвитку й нині характеризується багаторівневістю та комплексністю. Норми Конституції України, Цивільного процесуального кодексу, спеціальні закони, підзаконні акти та міжнародні договори формують єдину систему, що поступово гармонізується з міжнародними стандартами. Важливим етапом стало приєднання України до Гаазької конвенції 2019 року, що значно спростило процедури взаємного визнання та виконання рішень у цивільних і комерційних справах.

Попри позитивні зрушення, практика застосування цих норм залишається неоднозначною. Серед найбільш актуальних проблем слід виділити відсутність чіткого визначення поняття «інтереси України» у законодавстві України, що призводить до суб'єктивного тлумачення судами підстав для відмови у виконанні іноземних рішень. Дискусійним також є питання «примусової конвертації» іноземної валюти у гривню, яке може змінювати сутність іноземного рішення та створювати несприятливі фінансові наслідки для сторін.

Додаткові труднощі можуть виникнути у випадках виконання рішень, що стосуються кількох боржників одночасно, або коли сума стягнення визначена динамічно, наприклад, у вигляді неустойки за весь період прострочення. Відсутність законодавчої визначеності у таких ситуаціях призводить до затягування процедур і створює додаткові бар'єри для стягувачів.

Таким чином, подальший розвиток інституту визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні потребує більш чіткої законодавчої конкретизації, уніфікації процедур та стабільності судової практики. Вирішення зазначених питань сприятиме зміцненню довіри до української юрисдикції, а також забезпеченню належного захисту прав учасників транскордонних правовідносин в умовах глобалізації.

Список використаних джерел:

1. Про визнання та виконання рішень іноземних судів : Закон України від 29 листопада 2001 року № 2860-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2860-14>
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
4. Про затвердження Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень: Наказ Міністерства юстиції України від 27 червня 2008 року № 1092/5/54. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0573-08>
5. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
6. Про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах: Конвенція від 1993 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009
7. Про зупинення дії та вихід з Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах та Протоколу до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 року: Закон України від 01.12.2022 № 2783-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2783-20#Text>
8. UN General Assembly, *Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States in accordance with the Charter of the United Nations*, A/RES/2625(XXV), 24 October 1970. URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/unga/1970/en/19494>
9. Конвенція про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або комерційних справах: ратифіковано Законом № 2342-IX від 01.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973_001-19#Text
10. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
11. Корнієнко М. Актуальні проблеми застосування окремих інноваційних технологій у процесі розгляду клопотань про визнання та надання дозволу на примусове виконання рішень іноземних судів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*, 122 (3). 2022. С. 25–30. URL: <https://legal.bulletin.knu.ua/article/view/313/326>
12. Мальський М.М. Проблеми здійснення виконавчого провадження щодо рішень судів чи інших юрисдикційних органів, винесених в іноземній державі, як інституту транснаціонального виконавчого процесу. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2014. С. 102–108.
13. Вайцеховська О.Р., Федорук Н.С. визнання і виконання рішень іноземних судів та рішень іноземних міжнародних комерційних арбітражів в Україні: дискусійні аспекти правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 4/2024. С. 122–125. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2024/27.pdf
14. Белікова С. О. Визнання та виконання іноземного судового рішення: теоретичні і практичні аспекти. 2023. С. 328–346. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/35/545/1153-1>

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 30.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025

